

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plačati peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Beseda o inteligenci.

»Ne dá se reči, da vsi člani naše družbe stoji na strani zato, ker so si vsi popolnoma nesvesni resnosti stvari in nepoučeni v sistemu dela. Ne, oni stoji po večini ob strani zato, ker nimajo moči za žrtvovanja, ki jih zahteva narodno delo in ker nimajo vere v narod, v sebe, v svojo in narodovo moč! — To vero in moč dajte naši družbi.« Nekdo.

Zadnjič sem omenil eno velikih napak, ki spremljajo naše narodne delavce, sebičnost, ki je vzrok, da narodno delo ne prinese pravih uspehov in da se za mnogi sploh ne lotijo. Sedaj še nekaj drugih nesreč. Veliko slovenske inteligence in napol-inteligence stoji ob strani, skrbi le za svoj vsakdanji kruhek, kaj narodno delo, tisto bodo že drugi opravili. Pri nas stoji mnogi ob strani, ker so si nesvesni resnosti položaja, v katerem se nahaja slovenski narod. Ne pomislijo, da morajo pri majhnem narodu delati vsi njegovi člani, da se naše meje vedno bolj krčijo in da germanizacija vidno prodira. Še manj pa vedo, da bomo kmalu uničeni moralno, četudi ne številno, ker se nas vedno napaja z nemško kulturo. Tako ponižno in hlapčevsko spoštujemo vse, kar pride od Nemcev, nočemo spoznati, da nam Nemci prinašajo strup, ki nam bo vzel v par desetletij še tisto trohico slovenskega značaja, ki ga še imamo. In če se to zgodi, smo narodno uničeni, ker je uničen naš slovenski značaj. To je resnost položaja, v katerem se nahaja naš narod.

Naš položaj je bil vedno takšen, da se je moral žrtvovati oni, ki je delal resnično za narod, ker smo ravno odvisni. Ravno ta moč za žrtvovanje pri narodnem delu pa zginje pri večini slovenske mladine in tudi pri inteligenci. Razne vrste so taki ljudje. Mnogi se boje za svoj kruh, ker bi pri pravem in uspešnem delu morali žrtvovati svojo službo; morda bi bilo še kaj lažjega, pa o tem pri Slovencih niti govora ni! Velika večina pa sploh ne veruje, da bi se še mi lahko rešili, da bi se še kdaj po naših poljanah razlegala boja pesem, pesem naroda, ki se bori za svoj obstanek. Ne verujejo, da bi bili toliko močni, da bi se dvignili svoj narod in mu pokazali pravo pot v lepšo bodočnost. Mnogi pa niso samo obupali nad seboj, tudi ne verujejo v narodovo moč, ki je pa še vedno tako velika, da lahko doseže mnogo. Treba je samo narodu odpreti oči.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Oh, meni nič... Ali — zaradi moje male.«
»Kaj hočeš! Zdej je ravno v letih, ko začnejo delati preglavice svojim paponom...«
»Oh, Arsen! Boljšega otroka sploh ni na svetu...«
»No potem...«
»Vidiš: rad bi jo spravil v konservatorij... In zelo me jezi...«
»Kaj te jezi?«
»To, da je potreben za vstop v konservatorij izpisek iz matične knjige in dovoljenje staršev.«
»In —?«
»Rojstne listine, veš, da nima. In če bi jo hoteli obnoviti, bi bilo treba priznati, da ima mala starega očeta... tam doli, v svojem kraju... Zdej me razumeš, on bi moral dati svoje dovoljenje. Zdej pa je ta stari oče prvič takšen divjak, da tega dovoljenja ne bi dal... in drugič mi je zmožen vzeti otroka. In tako... Ah, Arsen, še predstavljati si ne moreš, koliko preglavic imam!«
»Ampak, stari osel... oprosti mi izraz, dasi ni dvoma o njegovi popolni točnosti... ali mi nisi rekel, da je mala otrok ljubezni?«

Zelo žalostno je tudi to, da se naši ljudje navdušujejo za narod in tudi delajo, dokler so mladi, n. pr. dokler so še akademiki, ko pa stopijo v službo, bodisi v državno, ali bodisi v privatno, pa obmolkejo, iz silnih prejšnjih gromovnikov in prekucuhov postanejo pozneje ponižna jagnjeta. Boj za kruh, familija in take podobne majhne stvari jih odvrnejo od dela za narod. Kaj ne, gospoda, kruh, vino, žena, družina — to so važni faktori! Sicer pa pravijo, da se tudi tako dela za narod! O, da, pri pol litru cvička se dá govoriti! In pa včasih še takole na kakšno »narodno« veselico, par litrov vina, nekaj navdušenih napitnic, in delo za narod je opravljeno!

Ne pojde tako naprej! Ali se streznimo še o pravem času, ali pa se veselimo in pijmo naprej, bomo vsaj poginili v veselju!

V probudo narodne zavesti.

(Iz Koroške.)

Koroško Slovenstvo leži že skoraj popolnoma strto na tleh. Samo en majhen del je še ostal od nekdanjega slovenskega dežela, pa še ta del je v narodnem oziru popolnoma hladen. Ne bomo raziskovali, kako je prišlo do tega, saj smo o vzrokih propadanja koroških Slovencev že neštokrat govorili. Sicer pa je naš nemškonacionalni avstrijski zistem posebno ob narodnih mejah znan že vsakemu, ki ima le trohico možganov v svoji glavi. Ta zistem je uničeval za vse one narode, ki ne marajo trobiti v nemškonacionalni rog. Najbolj smo prizadeti seveda Korošcem, ker se ni mamo nadejati pomoči od nobene strani, ker smo na milost in nemilost prepuščeni »kulturnim« barbarom Nemcem, kateri so postali v svojem nacionalnem šovinizmu in egoizmu že bestialni in katerim v boju proti nam žari že blaznost iz oči.

Poleg vsega tega pa ne moremo umeti, zakaj se je Slovenstvo mirno pustilo klati in zakaj se ni z veliko odločnostjo in bojevitostjo uprlo proti temu škandaloznemu postopanju. Tudi ne moremo umeti, zakaj so slovenski politiki že od nekdanjega klečeplazili, kakor to ne stori noben zastopnik drugih, ne tako zatiranih narodov. Na mestih, kjer bi lahko izprigovorili energično besedo, so prosili in zopet prosili; veliko število se jih je pustilo celo podkupiti. Če bi se od naše strani drugače postopalo, bi vendar ne bilo mogoče to obupno in žalostno stanje, v katerem živimo koroški Slovenci dandanes.

Pa pustimo zaenkrat to in pogledimo v vrste tega ljudstva, ki je

še ostalo na Koroškem, katero pa gotovo izumrie, ako se razmere ne izboljšajo.

Če poslušam govorico tega ubogega naroda, sicer še slišim glasove, ki pričajo na nekdanje dni, toda ti glasovi so zelo redki, kajti nekoč tako lepa slovenska govorica je sedaj oskrunjena vsled nemškega vpliva in pritiska. Nemške besede kvirajo in zavijajo vso lepoto slovenskega jezika. Pravi Slovenec se težko sporazume s koroškimi Slovenci, to pa zlasti v najgrožnejšem kraju, v zgornji Koroški, za katero se res niti živ krst ne zmeni. Temu pa se ni čuditi, če pomislimo, da to ljudstvo nima svojih šol in da vsled tega ne zna čitati niti slovenskih knjig in časopisov. Da bi se tem razmeram odpravilo, je sklenila družba sv. Cirila in Metoda postaviti za zgornjo Koroško slovensko šolo, in sicer v Dičivasi pri Beljaku. To Nemcem seveda ni prav, zato šole ne pustijo zidati. Da jim gre pri tem vlada na roko, to je gotova stvar. Žalostno torej, če Slovenci za denar, ki smo ga sami nabrali, ne smemo niti na svojih tleh zidati poslonja za izobrazbo otrok, dočim je Nemcem dovoljeno graditi nemškonacionalne šole na naših tleh z državnimi, torej tudi z našim denarijem. Še andal, ki kriči do neba in ki bi moral zdraviti najzanimnejšega in najzbojnejšega Slovence! In kaj takega se dogaja v Avstriji, torej v tisti državi, ki ima skrb celo za izobrazbo avstrijske državljanke — za Al-bance! Naj bi rajše skrbela za svoje narode in jih zadovoljila vsaj s tem, kar določajo zakoni! V tem slučaju bi bila tudi njena podlaga bolj trdna, ker resnica je, da si s takim postopanjem izpodkopa tla sama sebi.

Ker je položaj tak, zato tudi ni pričakovati, da bi bil ta narod slovensko narodno zaveden, nasprotno, cele trupe prehašajo v nemški tabori. Izgovarjajo se s tem, da v slovenskem jeziku ni mogoče priti daleč, kar je deloma tudi res, ker nimajo v njem potrebne podlage, čemur se imamo zahvaliti, kakor smo že omenili. Avstriji, ki nas tako zelo upošteva. Lepo karakterizacijo zavednosti koroških Slovencev nam nudi slučaj iz ljudskega štetja, ko se je naštel v občini Bekštani, kjer ni niti sto pravih Nemcev — nad tisoč in sedem sto nemških duš. To ljudstvo ne ve, kam naj se prištevata, ali k Slovincem, ali k Nemcem; da drži z Nemci, temu je pač vzrok nemški vpliv, dočim o slovenskem vplivu ni govora.

Pri vsem tem da moramo podarjati veselo vest, da se nahajajo v naših vrstah možje — a redki so — ki se trudijo izboljšati te žalostne razmere. Ni jim še zamrlo upanje v boljšo bodočnost, zato napačajo svoje skromne moči v prid svojemu nesrečnemu narodu.

Ker ljudstvo ne pozna pravilno slovenskega jezika, ker ne zna v njem čitati in pisati, je zaenkrat pač najboljše narodnozgojevalno sredstvo — narodne igre in izobraževalna društva. Tudi pri tem se stavlja velike zapreke, ker je treba igralce šele začeti poučevati slovensčine v čitanju in govoru, brez česar je nemogoče podati igre. Občinstvo sliši na odru slovensko govorico in pričenja se narodno spoznavanje. Na ta način se v marsikateremu vzbudi hrepenenje po učenju slovenskega jezika in marsikateri talent zraste iz naroda. S tem se širi narodna misel, zbujajo pa se tudi odpor proti nemškemu nasilju. Ker pa je tudi za to sredstvo potrebnih narodnih delavcev in vzpodbujevalcev, ki bi orali ledino, bi bilo želeto, da bi nas Slovenci iz drugih slovenskih že prebujenih krajev večkrat obiskali.

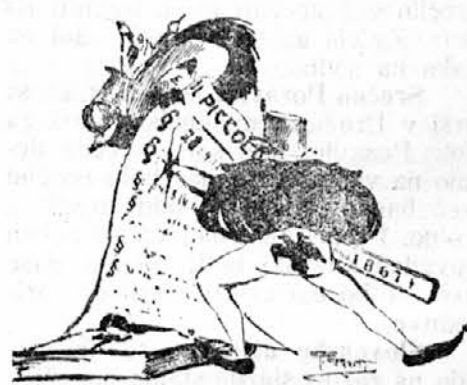
Slovenci, prosimo vas, podpi-rajte nas, nesrečne koroške Slovence!

Podobna narodna igra, o kakršnih govorimo zgoraj, se je vršila v nedeljo, 31. avgusta, na Brnci pri Beljaku, in sicer so uprizorili brnški fantje in dekleta »Desetega brata«. Igra se je izvršila sijajno. Vodil jo je g. Valo Bratina iz Ljubljane.

Štajersko.

Nemci si nasprotujejo, kjer si le morejo! Najprej jih je bilo natiti nekaj za to, da se deželnozborsko vprašanje reši takoj, potem jih je bilo zopet par za to, da se odgodi na december. Preje so se držali gesla: najprej nov deželni zbor, potem finančna reforma, sedaj pa pravijo: brez finančne reforme nobene deželne zbor. Stvar bo še le postala zanimiva, ko pridejo nesoglasja do vrhunca. V »Tagespost« delajo enkrat za to, enkrat za ono »štimungo«. Enkrat pišejo, da je za poslance težko sedaj stopiti pred volilce, drugič pa pišejo, da volilci zahtevajo — takojšen razpust deželne zbor in razpis novih volitev. »Tagespost« ima očitno namen, slepmišiti dokler je količnik poide. — Da je zmeda še lepša, se preklanja nemški agrarji na vse preteze med seboj. Med njimi so nastale dve struje: stara in Pantzova. Ena igrava proti drugi, tako da je nastal cel Babilon. Sedaj si bodo stari ustanovili s 1. oktobrom nov organ »Alpenländische Bauernzeitung«, dočim obstoja že »Landbote«, »A. B. Ztg.« bo napravljeni proti posl. Pantzu, ki ga agrarji — kot svobodomiselnici ne priznavajo svojim pripadnikom, ker zastopa krščansko socialna načela. Zanimiva pa je tudi trditve naših klerikalcev, ki sedaj trde, da jim je bilo na tem, da se deželni zbor razpusti že sedaj, dočim so že pred nedolgo temu striktno izjavili, da bi jim bila razpustitev sedaj zelo neljuba.

Avstrijski zakon

in tuji državljani.

ter da bi nove volitve po možnosti v takem slučaju skušali spraviti pod streho šele po novem letu. Seveda, sedaj, ko jim gre po njihovi volji, so na javno nasprotnega mnenja; tako zavoljo lepšega... Ali ni res...

Maribor. (Nova narodna posest.) Lekarno Taborskyja »Pri zamorcu« na Glavnem trgu je kupil g. Dragotin Rajman, Hrvat iz Bistrice na Hrvaškem. Naši renegati vsled tega seveda bruhajo ogenj in žveplo. Narodno firmo priporočamo zavednemu občinstvu.

Maribor. (Dvojna mera.) Gospod predsednik tukajšnje c. kr. okrožne sodnije kučira v galop nemškonacionalnega šimelina. Pred dnevi je izšel razpis glede dobave kuriva, pa seveda samo v »Marburger Zeitung«. Slovenski listi g. dvornemu svetniku Perkotu ne eksistirajo. Bo dobro gospodu malo na prste stopiti.

Celje. Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov v Celju se bo vršilo dne 16. t. m., od 8. do 10. ure dopoldne.

Advokatska doba. »Stražnim« gospodom očitno pripravlja zelo mnogo težkih skrbi. Sanja se jim menda, da jim sedaj ne poide več vse tako zlepa, kot doslej. Seveda, hudo je, če se človek nahaja baš v najlenjših sanjah o svoji moči, sedaj ni in bodoči, pa slihi in vidi kar naenkrat, da tako sanjarjenje ne more ostati nemoteno. Da, da: strah je huda, huda žival. Najbolj pa je nevar strah našim klerikalcem.

Št. III v Slov. goricah. (Ponemčevanje.) Na tukajšnji slovenski ljudski šoli poučuje neka nemškutarica po imenu Roškar. Ker je rojena Slovenka in iz slovensčine tudi vsposobljena, je dobila na tej šoli službo. Iz same hvaležnosti za to, da je slovenski kruh, pa se na vse pretege trudi, da bi nam ponemčila naša slovensko dečo. Kjer le more, se ta patentirana švabkinja poslužuje blazene švabščine in dasi ima predpisano slovenski poučevati, tega vendar ne stori. Čitati, pisati in peti, vse pusti le švabski. Da, celo moliti mo-

»Je.«
»Zakaj izvlečeš potem tega starega očeta kakor hudiča iz škatlice in ga mešaš v naš razgovor?«

»Mešam ga... ker slutim, da se bo mešal tudi on... razen če je mrtev... o tem bi se trebalo prepričati pred vsem.«

»Ni se treba. Kar se tiče tega, sem popolnoma gotov.«

»Torej je mrtev! Kako moreš vedeti to?«

»Prav ničesar ne vem. Niti njegovega imena ne poznam. Zastran mene lahko živi, je lahko tu, lahko te čaka v predstobi... vse to ne brani, da se ne menim zanj stara sablja, in da te prosim: stori tudi ti tako.«

»Ampak... ali ne blazniš. Arsen?«

»Ne, stari tenor. Samo, veš — takrat, ko si ti grulil po konservatoriju, sem listal jaz po zakoniku... Sicer pa naju je privedlo to obadva do približno enakega uspeha, ki si ga skoraj ne upam imenovati sijajnega.«

»No, kaj je z zakonikom?« je vprašal Florestan nestrpnost, ne meneč se za turobno šalo svojega nekdanjega sošolca.

»Zakonik ne prizna nezakon-skemu otroku druge rodbine kakor očeta in mater, ki sta ga priznala. Vidiš...«

Izgnil je roko proti hrašavi knjižici, ki jo je imel vedno na mizi... »Evo, paragraf 756: Nezakonski otroci niso dediči itd.«

In čital je s poudarkom:

»Zakon jim ne priznava nobene pravice do imetja sorodnikov očeta in matere.«

In po doktorsko je razlagal besedilo:

»Tu ne stoji »starih staršev« ali »starega očeta in stare matere«, zato, ker so ti otroci izven rodbine, izven pravila... izven zakona, ki obsega druge... zakonske...«

Pogledal ga je in dodal zmago-slavno:

»Iz tega sledi, da se oni stari... kako ga že imenuješ?«

»Gregor Lemetre.«

»Iz tega sledi, da se nima Gregor Lemetre prav nič več brigati za tvojo punico kakor tvoja punica za to, kar zapusti nemara ta stari raz-bojnik, ki ni zanj nihče... raz-umeš, nihče, prav nihče!«

»Kako bo pa potem z dovolje-njem?«

»Treba bo imenovati mali te-roba.«

»In kdo ga naj imenuje?«

»Rodbinski svet.«

»A saj mi praviš sam, da nima rodbine...«

Arsen je zmignil ošabno z ramo: »Prava reč!... Kadar človek nima rodbine, jo nadomesti s čim drugim. S prijatelji... s sosedi. Menda imaš vendar kaj sosedov, tom doli v Klinjankurški ulici?«

»To se razume.«

»No viš! Z njimi uprizoriš ime-

nit rodinski svet... in to popolnoma v zmislu zakona.«

»Ah, ti me pomirjaš popolnoma... A kaj bo z rojstno listino?«

»Nadomestiva ga z izjavo prič.«

»Ali po tem takim... Treba bo torej iti tja dol? Saj vendar veš, da v tistem kraju ne ve živa duša, da je imela Marta Lemetrova otroka. Kdo naj mi napravi tisto izjavo prič... kdo mi jo podpiše?«

»Uh, ti stari tenor!«

Arsen Pastur je prižgal z največjim mirom svojo cigareto, ki mu je bila ugasnila med razgovorom:

»Kdo ti pravi, da poidi tja dol v ono izgubljeno Bisjero?... Saj so vendar še drugi izhodi na svetu, ali ne?«

»Oh, Arsen, prosim te, samo povej mi enega!«

»Nihče ti ne brani, napraviti iz-javo tukaj... ali je tu nekaj ljudi, ki so poznali Marto Lemetrovo...«

»Da... vsi naši sosede...«

»In so jo videli z neno malo...«

»Dan za dnevom.«

»Ti ljudje ne bodo niti mislili na to, da bi ti oporekali, kadar izjaviš pred njimi: pokojna mati mi je po-vedala, da je zagledala ta otrok, naturna hči nepoznanega očeta, luč sveta tam in tam, ta in ta dan.«

»Oporekali mi že ne bodo... saj ne vedo ničesar... in nazadnje jim je tudi hudo vse eno...«

»Meni pa zadošča. To ti že ure-dim, stara sablja. Fotrebujem samo izjavo bisjerskega župana, s katero

mi potrdi, da so matične knjige njegove občine zgorele leta 1870... Vse drugo je moja reč. Saj razumeš, da nisi edini v tem slučaju... Ej, to so ti sežgali knjig in aktov leta 1870 in 1871! Leta 1872, so morali napraviti celo poseben zakon o tej zadevi... Časa pa mi vzame to kaka dva meseca.«

»Ah, prijatelj, samo da prevzameš!... Dva meseca, to ni nič... Listine so mi potrebne šele ob začetku šolskega leta...«

»Dobiš jih prej, kakor tudi potrdilo, da te imenuje rodbinski svet za varuha otrokovega...«

»In to me bo stalo?«

»Ah, stari kapun, se že bojiš! Ne, ne, saj te ne mislim odreti. Kdo drugi, veš, bi zahteval brez ovinkov petindvajset zlatnikov.«

»Koliko boš pa ti?«

»Jaz ti napravim to za sto fran-kov...«

»To pomeni zame še vedno pol meseca plače.«

»Hudirja, le verjemi, da še niti ni gotovo, ali zaslužiš pet frankov...«

»Oh, veš, Arsen, oškodoval te res ne bi rad...«

Pastur se ni mogel česa, da se ne bi zasmel.

»Nič se ne boj, stari... To bom že gledal, da bo nekaj dobička...«

Čez dva meseca je bilo res vse v redu, četudi po mnogih sitnostih pri županstvu in na sodniji: in Pastur, ki je prinesel obljubljene akte, je dodal veselo:

rajo otroci švabski. Tei nehvaležnici bomo kmalu pokazali, odkod je orišla med nas.

Velika nedelja. (Orožniki so prišli nekega zvezničarja.) Prilastil si je metje tujih ljudi, ali sreča pa mu ni bila mila. V spremstvu orožnika je izmislil vse to premišljal in zdelo se mu je, da se za njega ni prišel čas, slediti očesu postave tje, kjer kuhajo in delijo ričet. Pobegnil je, kar so ga nesele noge, čez hribe, doline in visoke gore. Tudi verižica, ki jo je nosil na rokavi, mu ni prišla več. Pustil jo je v nekem hlevu za živinčeta, sam pa se veselil že zopet dobljene prostosti. Pa ne dolgo; zopet ga je izsledilo oko postave. Ni se mu posrečilo več zbežati in se izogniti ričet. Zadel ga je usoda in zdaj pa čaka na sodbo.

Srečno Posavje! Dne 21. t. m. se vrši v Brežicah mladeniški shod za celo Posavje. Klerikalci seveda delajo na vse preteze, da zbornajo čim več backov, da jim bodo strigili — volno. Prepričani smo, da se noben zaveden kmetijski fant, ki kaj nase drži, ne bo udeležil te klerikalne prireditve.

Slovenske učiteljice se opozarjajo na razpis službe stalne učiteljice v Trbonjah, II. pl. razreda z lepim stanovanjem. Šola je obmejna, slovenska, v lepi dolini med Spodnjim Dravogradom in Vuzenico, ob desnem bregu Drave. Prošnje do 20. septembra.

Gornji Grad. (Klerikalce je strah.) Zadnji »Slov. Gospodar« piše: »Novi učitelj Dolšek se je pokazal pravega liberalca. Naročil je za Mehke« in Pilpahovo hišo, ki sta veljali dosedaj za krščanski, list »Dane«. — Iz vseh teh »Gospodarijev« besedi veje samo — strah, ker je zopet izgubil dva naročnika. Če bi šlo po volji »Slovenskega Gospodaria«, bi naši pošteni sorojaki ne smeli čitati nič drugega, kot neslana poročila, ki včasih neznosno po neumnosti smrde v »Slov. Gospod.« in njegovi posestrimj »Straži«. Svetujemo »Sl. Gospod.«, da pusti naše ljudi lepo pri miru in jih ne trga po svojih lažljivih in umazanih predalcih, če noče, da mu eno zabelimo. Radi verujemo, da se boji pred našim listom — ker se boji resnice! Našim somišljenikom pa ključemo: širite ob vsaki priliki »Dan«!

Ptuj. (Mlada požigalka.) Dne 2. t. m. je obdoličila posestnica Marija Veselič svojo pastarico, 14letno Amalijo Sesteni, da ji je ukradla iz shrambe zabelo. To je dekleta tako razjarilo, da je šlo proti 1. uri zvečer v skedenj in tamkaj zažgala napuščenno krmo. Ogenj se je po bližnjem razširil, upepelil posestvo M. Veselič, ter še gospodarska poslopja njenih sosedov, obeh posestnikov Štefana in Jakoba Kostanjevca. Veseličevi je zgorelo vrhu tega še več prašičev ter triletni bik. Skupna škoda znaša 30.000 K. Mlada požigalka je svoje dejanje priznala. Oddala so jo sodišču. Doma je iz Doline Vrnice na Hrvaškem.

Iz Jerčin pri Celju. (Otrok utonil v vodnjaku.) Dne 1. t. m. sta šla posestnik Andrej Mlinarič in njegova žena vsak po svojih opravkih. On na polje, ona pa v mesto, koder je imela nekaj za kupiti. Od nekaj sta s svojim triletnim sinčkom skrajno nepremišljeno ravnala. Kadar sta šla po svojih poslih, vedno je ostal mali Ciril brez nalmajšnega varstva, tako tudi tokrat. Fantek je le prekmalu zašel do 7 metrov globokega studenca, zžubil ravnotežje in padel v globino. Ko je prišla opoldne Mlinaričeva domu, je našla po dolgem iskanju dete utopljeno v vodnjaku.

Njo in moža so izročili sodniji, koder ju čaka zaslišana kazen za njiju brezprimerno in staršev nevredno lahkomišljenost.

Maribor. (Blamaža.) Sledeča mična zgodba kroži po našem mestu: Pred nekaj dnevi je predsednik Südmärke, poslanec Wastian, gonil po Št. Ilju, Pesnici in Mariboru goste iz »rajha«. Razkazoval jim je kraje, kjer so naseljeni lutrovski Švabi in jih je vnelal za to, da bi se jih še več naselilo v naše kraje. Nek Prus je vprašal lutrovskega naseljence v Št. Ilju: »Kako je tukaj?« Švab mu odgovori: »Murc šlekt! Ka geld, niks c fresn!« (Strašno slabo! Nič denarja, nič jesti!) Švabom se namreč ne godi posebno dobro, ker Südmarka nima denarja, da bi z njim kakor prvotno, zalagala svoje naselience. V Mariboru so mariborski Nemci plačali potujočim bratom iz rajha večerjo in jim kupili piva, potem pa so šli »bratci« zopet dalje proti jugu. Namen te rajže je bil, da spravilo lutrovski Prusi še več svojih ljudi v naše kraje. **Slovenec, ne prodaj svoje rodne grude nemškemu tujcu!**

V Gasteinu pogrešajo patriarha Luciana Bogdanoviča. V sredo popoldne se je odstranil iz svojega stanovanja v hotelu Weißmeyer, a se ni več vrnil. Pravilo, da je bil že dolgo časa sem zelo zamišljen ter se izogibal ljudi. Izrazil je pred kratkim, da bo napravil zelo nevarno partijo v gore. Resilne ekspedicije so bile doslej brezuspešne. Orožniki mislijo, da je naredil patriarh Bogdanovič večji izlet v okolico. Stoluje patriarh Bogdanovič v Karlovcih.

V zadnjem času smo doživeli zopet par mastnih konfiskacij. Že enkrat smo rekli, kogar državni pravdniki »lubijo«, onega konfiscirajo! Zatreli nas seveda ne morejo, dasi bi to iz same »ljubezni« radi storili. Dolžnost naših somišljenikov pa je, nam na vsako konfiskacijo pridobiti kot odgovor — novih naročnikov. Na delo torej!

Danes, zadnji dan seboje predvajal v Kino »Idealu« fi'm

„Zaročenca“

po slovitim literarnem romanu Aleksandra Manzoni. Predstave ob 3., 5., 7. in 9. v nedeljo ob pol 11. dopoldne.

Razvitje prapor« vrhnjskega Sokola in zlet ljubljanske sokol. župe.

Pomembna slavnost je zvalila dne 7. t. m. v prijazni kraj Vrhniko lepo število Sokolstva in veliko maso narodnega občinstva iz vseh strani. Jupiter Pluvius je bil topot milostljiv in je prizanesel, da se je mogla ta slavnost vršiti nemoteno.

Že na predvečer dne 6. t. m. se je zbral Vrhniški Sokol skupno z ložaskim Sokolom in z drugimi odseki, da priredi kumici prapora preblagorodni gospe Lenarčičevi sere-nado in da obenem naznani pri-tekte velikega narodnega praznika z obhodom in bakljado po Vrhniko. Naslednje jutro so že začela zbirati se sokolska društva. Lep utis sta napravila dva jezdná odseka iz Ljubljane, ki sta prihajala okrog 8. ure jutraj v številu, ki ga med nami še nismo videli: 40 konjenikov z dvema trobentačema. Bližal se je čas, ko je imel priti posebni vlak iz Ljubljane. Dotedaj zbrano Sokolstvo s konjico vred in z godbo Narodne Delavske

Organizacije se je uvrstilo pred kolodvorom, da sprejme došle Sokole in druge udeležence. Vlak, iz kojega so mahali Sokoli z neštevilnimi trobenticami, se je bližal cilju in godba je zaigrala sokolsko koračnico. Takoj, ko je Sokolstvo izstopilo, je odkorakalo skupno s konjico na čelu in z godbo na telovadišče. Navdušenje je bilo že tu veliko. Vrhniko je bila po večini v narodnih zastavah. Prišedši na telovadišče se je ukrenilo vse potrebno z ozirom na razvite prapora in izpredov. Sokolstvo se je moralo v ta namen zbrati ob pol 1. popoldne na telovadišču, medtem ko so morali telovadci in telovadke predelavati do tistega časa ves spored popoldanske javne telovadbe. Pol ure kasneje, torej ob 1. popoldne, so bile skušnje končane in tedaj so se Sokoli uvrstili v čete in so odkorakali v izpredov po Vrhniko do Čitalniške hiše, kjer je stal lepo okrašen oder, na katerem je pričakovala kumica prapora s svojimi družicami Sokole, ki so prišli, da prisostvujejo razvitiu prapora. Pred odrom se Sokolstvo ustavi v stiku proti niemu in na straneh stojita oddelka konjice. Zastavonoše s 7 zastavami izstopijo in se postavijo pred oder. Bližal se je čas, ko ima biti Slovensko sokolstvo za eno zastavo bogatejšo, pod katero naj se zbirajo vsi tisti, ki jim je dobrobit našega ljubega naroda pri srcu. Brat Lenarčič nastopi kot slavnostni govornik, pozdravi vse goste in oriše v širšem govoru pomen Sokolstva ter bodri k skunem delovanju za narod. Za njim govorita še brat dr. Ruppik, kot zastopnik Ljubljanske Sokolske župe in br. dr. Oražen kot starosta S. S. Z. Na to se vrši razvite prapora Vrhniškega Sokola. Kumica prebl. gospe Lenarčičeva in br. Perne, kot starosta ga izročita bratu praporščaku s pozivom, da ga naj čuje in brani v ponos sokolske misli. Velikansko navdušenje v tem slavnostnem trenutku ni z lepa poleglo in zastave so se medtem pobratile. Po končani tej slovesnosti je Sokolstvo odkorakalo v istem redu dalje okolo Vrhniko in se je vrnilo na telovadišče, kjer je bil razhod. Ob 4. popoldne se je vršila javna telovadba pod vrhovnim vodstvom načelnika slovenskega Sokolstva br. dr. Marnika. Narasčal Ljubljanskega Sokola (30) je prvi nastopil in izvajal 4 proste vaje, ki so jako lepe in so bile izvajane prav dobro; vodil in sestavljal jih je br. Burgstaler. Za njimi je nastopilo do 50 telovadk, ki so izvajale pet prostih vaj namenjenih za slovenski vsesokolski zlet. Za temi 120 telovadcev. Sledila je orodna telovadba 8 vrst na različnih orodjih. Na to je zopet nastopil narasčal, ki je izvajal par skupinskih vaj ter krasno skupino na lestvah. Pri telovadnih plesih je nastopilo 24 telovadcev in telovadk Ljubljanskega Sokola. Kot zaključna točka javne telovadbe so bile hkratne vaje na treh bradlah, ki jih je izvajalo 12 telovadcev Ljubljanskega Sokola. Ta telovadba, ki je bila po vzporedi obsežna, je vzpela najlepše in najboljše. Občinstvo, ki ga je bilo nad 4000, ni moglo prebrati izvajani, čudilo se je požrtvovalnosti bratov telovadcev, sester telovadk in narasčaja, ki so vsi svojo sokolsko nalogo tako dobro izvršili in občudovali je veliko požrtvovalnost brata dr. Murnika. Ker je bil telovadni prostor skrajno slab, sta rač morali dve točki telovadnih plesov izostati. Pri javni telovadbi so sodelovala tudi nekatera druga sokolska društva. Ljubljanska sokolska župa je postavila 75 telovadcev za proste vaje. Po končani javni telovadbi se je razvila na

istem prostoru odkritosrečna zabava in je vladalo veliko veselje. Godba je neumorno igrala, umetni oženj je švigal v višave naznanjajoč široko naokrog v pestrih barvah, da se Vrhniški Sokol veseli svojega novega prapora ter da se prireditelji in Sokolstvo sploh veselijo lepega uspeha. Odhajali smo z Vrhniko v zavesti, da je naše Sokolstvo spredaj in da gre naprej. Na zdar!

Dnevni pregled.

Slabo so računali Švabi, ki so hoteli napraviti zmagovalni vliod v Gorico in osvojiti mesto in se uvrstiti v vrste slovenskih sovražnikov. Italijanski kamorasi so bili teh najnovejših zaveznikov seveda zelo veseli. Toda njihovo veselje ni bilo dolgo in se je kaj kmalu izpremenilo v žalost. Švabi s svojim izzivanjem niso dosegli drugega, da so sebe blamirali in Slovence poklicali na ulico. In kaj to pomeni: zatiran življenj na ulici, to bomo kmalu videli. Zatirani vstaja.

Kako je na Bolgarskem? Petrograjska oficijozna »Rosija« — torej zanesljiv vir — poroča iz Sofije, da so bolgarski vojaki, ki še niso bili puščeni domov, silno nestrpni in na sofijski železnični postaji se je zgodil žalosten slučaj. Nekaj polk je čakal na postaji več dni, da postane proga prosta. Nastalo je godrnjanje, ki se je končno izpremenilo v pravi upor. Železniško osonje se je razbežalo v strahu, vojake pa je hotel pomiriti poveljnik sofijske divizije general Žilinski in še neki drug oficir, ali vojaki so oba tako nabili, da ležita sedaj oba v bolnišnici. Discipline v bolgarski armadi sploh ni več. Vojaki na ulici ne pozdravljajo oficirjev, temveč jih suvajo in večkrat pride do resnih konfliktov. Vojna s Srbijo je bila med vojaki silno nepopularna in oficirji so jih morali z orožjem poditi v boj, ako so pa bežali, so streljali na njih kar s topovi in strojnimi puškami. Bolgarski polki bi se kar trumoma vdajali Srbom, ali so oficirji lagali vojakom, da bodo Srbi vsakemu vjetniku odrezali ušesa in nos in iztaknili oči. Vsa zverinstva na srbskih ranjenicah so zakrivali bolgarski oficirji, ki so zapovedovali svojim vojakom, da morajo mučiti in ubijati srbske vjetnike in ranjence. Danes je na Bolgarskem vse obupano in da se ne bi ljudstvo kazovalo pravih krivcev, so poslali ti med vojake posebne agente, ki so jim pravili, da je Rusija dala Danecu pet milijonov, da začne vojno s Srbi in da si je Danec za ta denar že kupil vilo — pri Londonu! — In pri takih razmerah imajo sofijski kričarji še pogum žugati komu z revanšo! Kdo se pa boji te revanše od strani države, ki bo rabila še desetletja in desetletja, da ji zacelijo rane, zadobljene v ravno minuli vojni, razn tega pa ljudstvo ne mara niti slišati o revanši, ker dobro ve, da ne sreče, v katero je prišla Bolgarska, niso zakrivali Srbi, temveč bolgarski državniki in generali.

Preganjania v Dalmaciji. V Splitu je dovršen proces proti dijakoma Ujeviču in Bartulici. Oba sta obsojena na 14 dni zapore ali 100 kron globe. Končan je tudi proces proti pravniku J. Čuliču, ki je bil obdo-lžen razširjenja prepovedanega lista »Ujedinjenje«. Obsojen je bil na 100 kron globe in 14 dni zapore. Ako človek bolj natančno pogleda v jedno teh preganjanih, prične nehoti čutiti krog sebe duh srednjeveških časov, obenem se pa kaže na gotovi strani strah in nemoč. Ali preko teles in duš mladine še nobeno tiranstvo ni prišlo

do trdnih tal. Cilji so daljni, jako daljni, ali svetli in žarki. Kdor jih čuti, jih ne zgreši, četudi se mu stavlja na poti največje ovire.

V Haagu zborejuje tudi interparlamentarna komisija. Od mnogih resolucij, ki so bile od prijateljev miru sprejete, sta najvažnejši resoluciji, od katerih prva priporoča državam pogodbe o razsodišču v ta smisel, da se države zavežejo tako dolgo ne začeti vojna, dokler sporna zadeva ni popolnoma preiskana. To je predlog tajnika Bryana. Druga resolucija grofa Coblet - Alville iz Belgije poziva udeležence mirovne konference, da bi se sporazumeli o sredstvih, ki bi zaprla denarni trg neutralnih držav za posojilo vojskujočih se držav.

Kongres za stanovanjsko reformo je začel zborovati v Haagu. Stanovanjska reforma postaja socialno politično vedno važnejše vprašanje, ki se mu pa vsled politike strankarskih interesov posveča vse premalo pažnje, kar tisoči in tisoči plačajo s svojim življenjem, ki jim ga je izpodžrla jetika, ta stalna stanovalka slabih, nehygieničnih stanovanj. Na programu je več točk. Prva: Zboljšanje stanovanjskih razmer na deželi; druga: Zboljšanje in odstranjenje slabih stanovanj; tretja: Prenapolnjenje stanovanj; četrta: Razširjenje mest-peta: Razvoj stanovanjskega vprašanja. O avstrijskih razmerah referira dr. Loštak, ki nasvetuje, naj se na deželi prične z reformo na ta način, da se v vsaki deželi ustanovi osrednja organizacija, ki bi delala po enotnem načrtu in sicer tako: da bi zidala samostojne rodbinske hiše z vrto in gospodarskimi pritlikinami; dalje bi zidala stanovanja za delavstvo in male poljedelce. Ista organizacija bi imela tudi v svoji oskrbi zidanje pravnih hiš za služinčad pri veleposelstvih. — Kongres bo zboroval do 13. septembra. V tem času se bodo prirejale ekskurzije v vsa večja holandska mesta.

Turškemu orožju zmago so želeli tudi Židje in jo želijo še danes, to pa zato, ker je Palestina del otomanskega cesarstva. Jud je povsod tam s svojimi simpatijami, kjer se dela proti Slovanom. Je na strani »Reichspost«, glasila avstrijskih (tudi naših) klerikalcev, kjer se nesramno blatijo Slovani in kjer se cinično teptajo prava malih slovenskih narodov, ki žive v Avstriji. Žid je na strani »N. Freie Presse«, kateri je pravičnost deveta brigada; žid je na strani Turka in tako dalje, na strani sovražnika Slovanstva.

Švabi, imajte pamet! V zadnjih štimcah psuje nas Slovence German z »Raubtier«. Gospoda! Imajte pamet ne mislite, da se mora tudi idijotu vse odpustiti.

Stroški za adresno knjigo Prage znašajo 58.000 K. Ker niso bili stroški z ničim kriti, se adresne knjige ne more izdati.

Iz Marenberga. Da se jaynost prepriča, kakšne vnebovpijoče krivice se gode v naši šoli in da je ta zavod postavljen namenoma, da se celt kraj čim prej sistematično germanizira, podamo kot dopolnilo dopisa z dne 29. avgusta sledeče podatke: I. razred: a) 65 učencev, 45 slovenskih in 20 nemških, učitelj Nemec; b) 64 učencev, 50 slovenskih, 14 nemških, učiteljica Nemka. II. razred: 66 učencev, 40 slovenskih, 26 nemških, učiteljica nemška protestantinja. III. razred: 67 učencev, 41 slovenskih, in 26 nemških, učiteljica Nemka. IV. razred: 70 učencev, 46 slovenskih in 24 nemških, učitelj Nemec. V. razred: 66 učencev, 42 slovenskih, 24 nemških, učitelj Nemec. Skupaj je otrok. Letošnje jesen se otvori nem-

MARIJA GORČEVA:

Dvoje življenj.

(Dalje.)

In jaz sem našla svojega dobrega človeka in to me je privedlo domov.

Včasih sem vzkrinkala: Pa kaj bi jaz dal le za eno pošteno roko, ki me potreplje po rami. — In v vsem bogastvu in razkošju nisem našla te poštene roke, vse je prazno, ničevno, vse je goljufija, laž.

Moja duša je videla le tujca, sredi vr' ga bleska in slave si je zazelela le tujca, onega človeka z globokimi očmi, z globoko dušo. Pomislil, dušička, kdo je bil prvi, ki sem ga zazrla zopet na rdonih tleh.

Njutka: Tujec?

Nada: Da. In pogledal me je zopet tako čudovito in jaz sem vztrepetala pod tem pogledom, moje oko je sledilo njemu. Izginil je med množico, enkrat se je še ozrl za menoj.

Njutka: Ali jaz se ne spominjam, da bi ga kdaj videla v našem kraju. Morda je prišel s teboj, morda pa je on le živa domišljija tvoje duše.

Nada: Ne, ne! ni samo domišljija, saj sem ga pozneje večkrat srečala, saj sem že celo govorila z njim in danes pride k meni, zdajle, vsak čas mora biti tu. (Njutka in Nada gledata na vrt.)

Njutka: Nada! Nada! kdo pa prihaja tam?

Nada: Kje? Kje?

Njutka: Po oni vrtni stezi.

Nada: (vstane, gleda — pade razburjena nazaj na stol.) To je prvi, ki ga je ljubila moja duša, kaj neki ga je prignalo sem. (Molči.) Njutka! jaz ne morem ostati tu. Grem v sosednjo sobo. Naredi, kar hočeš, ne morem, ne smem videti oba — (Nada gre proti vratom, tam se ustavi, vzre na vrt, bori se sama s seboj, nato hitro izzgine.)

Njutka: (Nekaj razmetava po sobi, pride on, ustavi se pred vrati, upre na palico in gleda napol s smeljaljoče, napol z ironijo.)

On: Klanjam se gospodičn.

Njutka: (ozre se proti terasi. Začudena.) O zdravo! Stopite vendar notri.

On: (ostane.) Hvala. Kje pa je gospodična Nada?

Njutka: Takoj pride. V sosednji sobi igra. (Iz sobe se začuje klavir.)

On: A, tako.

Njutka: Ali pridite vendar bližje. Ne stojte tam, kakor bi se ne upali notri.

On: Saj bi se skoraj rel ne upal. Morda nisem dobrodošel, morda motim?

Njutka: (gre na teraso, ga prime in odvede v sobo. V tem pride po vr-

tu tujec. Velik, temen, se ustavi na terasi. Gleda sanjavo.)

Njutka: (ga zapazi, prestrašeno.) Ah!

Tujec: Stanuje tukaj gospodična Nada?

Njutka: Da. Ali sedaj igra. Vendar pride takoj. Dovolite prosim.

Tujec: (Vstopi, pozdravi nemo njega, kakor davnega znanca — sede.)

Pavza. V tem stopi Nada, blede. Obstane pri vratih.

Njutka: (ji steče naproti in jo odvede v sredo sobe.)

Nada: (njemu hladno. Vendar ji glas trepeče.) Kaka izredna čast mi je naklonila danes vaš poset?

On: (se ji nakloni mirno.) Spomini, računajoč na staro prijateljstvo sem prišel, da ga obnovim in da —

Njutka: (prekine.) Ali je že dolgo kar ste se vrnili s Francoskega.

Nada: (tujcu, toplo, glas ji trepeče.) Pozdravljeni v mojem domovanju in bodite odslej moj stalni gost.

Tujec: (Se prikloni, mehko.) Jako rad, samo, če ne bom zopet odpotoval.

Njutka: Ali, saj še niste dolgo tukaj.

Tujec: In tudi ne ostanem dolgo.

Nada: A zakaj ne?

Tujec: Zato, ker sem tujec, ker se čutim tuj in ker ni nikjer one mag-

netične sile, ki bi me privezala na kak kraj. Zato ravno sem tujec.

Nada: (mehko.) Da bi mogel moj dom biti magnet, ki bi vas pritegnil nase, da bi se hoteli vi tu počutiti kakor doma.

Tujec: Jaz bi se že; tujec bi se tudi včasih rad iznebil tega naziva. Naveličan sem vednega potovanja, želel bi si enkrat stalnosti, dasi radi govorimo o burnih mladostnih letih: Nikjer miru, nikjer pokoja, sreča se nam zdi, da je na brezkotno razteg-njenih cestah, v vrvenju in kipenju vsega sveta. (Proti njemu.) Ti jo še vedno iščeš v nemirih in v nestalnosti, v vedni izpremembi?

On: Da in ne.

Njutka: Tudi jaz bi rekla tako: da in ne. Mislim pa si: če ne ulovim onega zlatega solnčnega žarka v miru, morda bom drvela za njim tudi v viharju, vrno kakor bi me nosil vihar sam.

Nada: To je vendar tako nasprotujoče tvojemu življenju.

Njutka: Ali neni se je ta trenotek zadelo možno (išče) saj p e je sama misem nikdar mislila tako ali zdaj čutim, tako globoko čutim, s kakšno silo je sreča in hrepenenje po njej zavzela vsa naša srca. (Obadva povesita oči.) Nada gre nekam zamišljena proti vrtu.)

Njutka: Le skrivajte, saj čitani v vaših očeh, saj se vam vidi, da jo

iščete, da hrepenite le po njej. Čemu skrivate?

Nada: Ali Njutka, odkdaj govori tvoje srce tako čisto in iskreno?

Njutka: Odkar privoščim srečo ljudem, ki jo zamaam love okoli, pa si sami tega nočejo priznati.

On: Domnevate gospodična in morda čisto napačno.

Tujec: Ali pa morda čisto prav.

On: Nikakor, kaj bi meni sreča in sploh jaz niti ne vem, kaj vi pod tem razumeate?

Nada: Meni je sreča notranje zadovoljstvo, ki naredi, da sem zadosť sama sebi, da ničesar ne želim več, da je v meni solnce, ki izžareva vse. Meni je sreča solnce, ki ga moram imeti v duši.

Njutka: Pa tudi je tvoja sreča umetnost in ljubezen.

Nada: (molči.)

Tujec: Meni pa je sreča, kakor velika ptica, ki razprostira svoje velikanske peruti čez ves svet, čez vse življenje, da čuti silni utrip življenjskega srca. V mirnem tišem kotu ne morem iskati sreče. V neskončnem prostoru jo iščem, da čutim, vidim, živim v vseh in vsi v meni. Zato sem povsod tujec in povsod doma.

Njutka: (negotova.) Tada moja sreča je bila v mirnem, zadovoljnjem kotičku, kjer bi živela skromno, a vendar zadovoljno, čez vse srečno sebi in svojim dragim.

ki otroški vrtec. V vsakem razredu je poučujoče vsi predmeti v nemščini zmed učitelstva ni nobeden zmožen slovenske in tako se zgodi, da mnogi slovenski otroci ob izstopu iz šole slovenski niti brati ne znajo, kar je dokazano dejstvo. — V posameznih razredih so vpisani samo nekateri s slovenskim maternim jezikom, kar je samo pesek v oči; navadno so ti manje nadarjeni. Kateri so pa bolj zmožni, dobijo nalašč slabše reče v naznanilu. Mnogo imen je v šolskem seznamu pokvarjenih, kar je protipostavljeno. Na primer: Knes, Winschek, Ledinegg, Koss, Wreznig, Nauerschnig itd. Veliko otrok je duševno nezrelih in ti naj se poučujejo v nemškem jeziku! Toda naj bo konec te lamentacije. K temu dostavlja mariborska »Straža«: Predlagali bi naj bi »Slavenska Straža« in pa Ciril - Metodova družba skupno upostavili vsaj dvorazrednico. Stavbeni prostor je že kupljen in stavbni načrt je izdelan. Nekaj kron je že v posojilnici založenih. Tudi mi bi ta predlog najtopleje priporočali, saj gre tu za res narodno vlogo, ki jo mora imeti. Ker pa vemo, s kolikšnimi žrtvami ima že sedaj C. M. D. računati, bi predlagali kako narodno subskripcijo po celi podravski dolini. Mislimo, da bi imelo lepe uspehe!

Slavno uredništvo! Gosp. Anzelc, krtačar iz Kranja, se pere v pondeljki št. »Slovenec« zaradi notice, priobčene v »Dnevnu« glede psovanja Sokolov pri Babičevem pogrebu. Tako hinavskega zavijanja, kot je zagovor G. Anzelc, sicer vsega vajeni »Slovenec« res že dolgo ni priobčil. »Dan« je poročal, da je G. Anzelc psoval Sokole - pogrebce s prokletimi svinjami, lumpi itd.. Anzelc pa obljublja sedaj 100 K nagrade onemu, ki dokáže, da je on gledal Babičev pogreb. G. Anzelc, kdo vam pa očita to? Zakaj pa ne razpišete nagrade onemu, ki dokáže, da ste res omenjene psovke posvetili Sokolom? Tu notri leži vendar težišče cele notice in ne na malenkostnih okolnostih, za katere se sedaj oprjemat. G. Anzelc, spravite Vaš »Verständkosten« malo v red, bodele videli, kako lahko se boste spomnili na osebe, vpricho katerih ste rabili gorri omenjene besede. Morda se boste spomnili tudi na otroke, ki so poleg stali in katerim ste dali s tem tako lep vzgled.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

* **V meniški kufi.** Iz Odese se poročila Ruske ladje, ki so se vrnile iz Atosa, prinašajo zanimive vesti o tamošnjih ruskih samostanih na »sveti gori«. Te samostane so zasedli ruski mornarji, čeprav so se menihi branili z orožjem v roki. Velik del menihov so odpeljali s svete gore Atos na Rusko. Tam so se porazgubili po raznih samostanih. Ruski uradi so imeli opravljeno slutnjo, da bi lahko imela policija na Atosu prav dober lov. In res. V prvi vrsti se je pokazalo, da je bilo med menihi osem pobeglih mornarjev iz oborožene križarice »Knez Potemkin«, katere posadka se je svoj čas uprla. Begunci so seveda takoj zaprli. Poleg tega so odkrili med menihi celo vrsto civilnih zločincev, ki so ušli roki pravice in so se skrili na Atosu pod meniško kuto. Sedaj bo nastal v ruskih atoških samostanih strog red.

Kroglica. Star Kitajec je obljubil svojo nedoraslo hčer mlademu možu, poroka bi morala biti šele čez več let. Medtem je ženin ubojožal, nevesta pa je postala velika krasotica. Zato so jo hoteli dati stariši bogatejšemu ženinu. Iskali so ga in ga našli. Pa ne samo enega. Kar dva. Oba sta bila bogata in visoke rodniče. Predno pa sta se mogla stariša

On: Glejte, kako različne so vaše sreče. Na primer svojo najdem jaz le v gotovih trenutkih, nikdar pa ne v vsem življenju. To so solnčni pramenji, ki se ukradejo na skrivaj v naše življenje. In zato gospodična Njutka, ne iščem sreče, temveč romam okoli in vživam trenutke. Včasih presrečen, naravnost divje vesel, drugič v istih okoliščinah kolnem življenje, svet in samega sebe.

Tujec: Iz tebe govori še vedno privedena mladost, ki še ni odživela nebr pamladi. In priznaj mi, nekdanji nisi govoril tako, če ne, ne bi vzel dušo, ne bi ji bil solnce in ljubezen.

On: (vstane razburjeno.) Kako se drzneš ti to o tem govoriti? Kaj tebi mar gospodična Nada in to, kar je bilo med nama! In kako sploh veš, da je bilo kaj med nama?

Tujec: (mirno.) Kar vem, vem. In dovolil boš tudi, da govorim tu v prčo nje, ker zahtevam, da ji brez-pogojno daš nazaj, oni mir in dušo, ki si ji jo vzel v prvih letih njenega cvetja.

On: (sarkastično.) Tu morda misliš, da se da to vrniti?

Tujec: (mirno.) Se mora.

Nada: Prosim, nehaite, nehaite o tem!

(Konec jutri.)

odločiti za enega izmed njiju, je prišel prvi hčerkin ženin in je zahteval svojo pravico. Oče ni hotel o tem niti slišati in zato so šli k sodniku. Sodnik, pravi kitajski Salomon, je poslušal celo zadevo, nato pa se je obrnil k nevesti: »Zaradi tebe,« je rekel, »si stojijo sedaj trije možje nasproti in v tri rodine se je zasejal prepri. Bolje bi bilo, če si ne bi izvolila nobenega izmed njih in bi rajši prostovoljno umrla. Mir bi se vrnil v tri rodine in ne bilo bi ga sovraštva med njimi.« Sodba sodnika na Kitajskem je sveta in preplašena deklica je morala s sodbo soglašati. Sodnik je nato ukazal svojemu slugi, naj prinese posebno kroglico, ki ji bo pripravila gotovo in brezbolešno smrt. »Kdo izmed vas,« je vprašal nato sodnik žene, »jo bo pokopal?« Revni ženin se je takoj priglasi, bogata dva sta se pa obrnila proč. Tu je rekel sodnik, naj vzame deklica onega revnega ženina, kar se je tudi zgodilo, zakaj kroglica pametnega in modrega sodnika, katero je deklica med tem povzela, je bila popolnoma neškodljiva.

* **Pogreb na videz mrtvih.** Pogreb navidez mrtvih je v sedanjih časih kaj redkokdaj primeri, vendar je še veliko slučajev, kar spričujejo vesti in poročila iz vseh kotov sveta. Tako na primer bi morala biti pokopana v Milanu neka mlada gospa. Njeno truplo je ležalo v krsti in pogrebci so ravno prišli, da bi krsto zabili in jo odnesli na pokopališče. Pri krsti je sedel mož umrle gospe in je ves žalosten jokal. Ko je zapazil, da so prišli pogrebci, ki bodo odnesli krsto z njegovo ženo za vedno, jim je to zabranil skoro z nasiljem. Njegovo početje so smatrali za čin človeka, zmešanega od neizmerne bolesti. Ni trajalo niti četr ure, ko je umrla nenadoma odprla oči. Ker se je njen mož nekaj minut upiral pokopati svojo ženo, je bila preprečena ženina smrt. Pokopana bi bila živa. V jeseni preteklega leta so odprli v Jounstonu v Ameriki grob mlade deklice, ki je bila nekaj dni pred tem pokopana. Ko so odstranili pokrov krste, se je pričujočim odprla grozna slika, ki je pričala, da je nesrečna deklica umrla le nekaj minut pred tem, ko so jo izkopali. Ustnice je imela od bolesti vse zgrizene, nohti na njenih rokah so krvaveli in v krsti se je poznalo, kako je dekle napelo vse moči, da bi odstranilo pokrov krste. Nekaj podobnega se je pripetilo z gospo znanega rimskega sportsmana grofa Bennicellija. Njen grob so odprli čez deset mesecev po pogrebu. Njeni lasje so bili vsi izpušeni, njene roke in posamezni deli njenega telesa so bili popolnoma obtočeni. Revičica se je trudila, da bi razbila krsto. Nekaj francoski pisatelj opisuje nič manj grozen slučaj iz Baltimore. Tri leta po pogrebu je dal soproj neke umrle gospe odpreti grob, v katerem je bila njegova soproga zazidana. Ko so grob odprli, se je sesul na tla okostnjak umrle žene, zavrt v platno. To so bile kosti umrle gospe, kateri se je posrečilo krsto razbiti in ki se je hotela rešiti s tem, da je s kosom lesa tolkla na zid, da bi tako priklicala pomoč. Ni se ji posrečilo. Nekaj dni je najbrže trpela grozne muke, katerih jo je slednjič osvobodila smrt.

Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Domžalah.

Posebni vlak.

Za letošnjo skupščino si je naša šolska družba izbrala prav primerno naše prijazne Domžale, ki leže sicer blizu Ljubljane, a vendar tudi po njih že iztega nemrtvo svoje oblasti roke. Včeraj zjutraj ob pol desetih je šel iz Ljubljane posebni vlak, bila je dolga vrsta voz, polnih skupščinarjev od vseh strani slovenske zemlje, saj je skupščina tisti dan, ko se marljivi cirilmetodarji zopet snidejo in pozdravijo. Zato je vladalo v vlaku pravo narodno veselje.

Prvi pozdrav.

Kamniški vlak je počasi lezel pod težo naše narodne misli čez prijazno Posavje. Ko smo dospeli v Trzin, nas je iznenadil prvi pozdrav. Šolska in druga mladina nas je pozdravila z glasnimi »živjijo« klici. Bila je cela vrsta otrok, ki so z zastavicami in šopki pozdravljali vlak.

Pozdrav na kolodvoru in Domžalah.

Na Domžalskem kolodvoru, kjer se pred nekaj leti že skoraj ni smelo klicati živjo — je bilo polno narodnega občinstva. Domače gospodične so obsule došle skupščinarje s šopki, domžalska godba je igrala narodno koračnico, Domžalski Sokol je prišel na sprejem gostov na celom kolodvoru je zavladalo naenkrat veliko navdušenje. Došle skupščinarje je pozdravil v imenu podružnice njen predsednik g. Slokar, ki je rekel: C. M. Družba je kakor močno drevo,

ki razprošira svoje veje čez vso slovensko zemljo. Mal list na tem drevesu je tudi naša podružnica. Mlada je še, zato je tem bolj vesela, da si je družba Domžale izbrala za svojo skupščino. Za pozdrav se je v imenu skupščinarjev zahvalil prvomestnik gosp. Senekovič. Nato so stopile pred prvomestnika tri deklice v belih oblekah. Deklica Cilka Adamičeva je izročila prvomestniku šopek in ga pozdravila s tako nežnimi in lepimi besedami, da so bili vsi prisotni ganjeni do solz. G. prvomestnik se je deklicam zahvalil s toplimi besedami — na kar so skupščinarji z godbo na čelu odšli čez Domžale pred Sokolski dom.

Pozdrav pred Sokolskim domom.

Pred Sokolskim domom je pozdravil skupščinarje načelnik Sokola br. Petrovc. S krepkimi sokolskimi besedami je povdarjal skupen boj sokolstva ob strani C. M. Družbe. Za pozdrav se je zahvalil prvomestnik svet. Senekovič. — Na to so se šli skupščinarji nekoliko okrepčat.

Glavno zborovanje.

Ob pol 12. uri se je začelo v telovadnici »Sokolskega doma« glavno zborovanje. Telovadnica je bila do zadnjega kota polna. Zborovanje je otvoril prvomestnik svetnik Senekovič s pozdravnim govorom, pri katerem je pozdravil nekatere zastopnike župana dr. Tavčarja, posl. Ravnharja in dr. Trillerja ter dva zastopnika Čehov, gosp. Skalo in Skalickega, katerih prvi zastopa »Ustr. Matico Solsko« v Pragi. Češki gostje so bili pozdravljeni z navdušenim ploskanjem. Na to je prvomestnik pozdravil izmed skupščinarjev prav posebno tri navdušene cirilmetodarje, ki so se udeležili poleg drugih vnetih delavcev za blagor naše družbe, to so: Luka Svetec, ki je prvi po letih in se je udeležil vseh skupščin, gđ. Mančeva iz Trsta, ki marljivo dela za »Družbo« in Dimnikova mati, ki se je borila za Družbo že v viharnih ptujskih dneh. Vsi ti pozdravi so bili sprejeti z viharnim ploskanjem. Na to je podal prvomestnik daljši pregled delovanja v zadnjem letu. Ta pregled kaže, da je Družba vestno vršila svojo dolžnost. Dohodki so se razmeroma nekoliko znižali, ker smo v težkem času priskočili na pomoč svojim južnim bratom, ki so bojevali odločilni boj za osvobodjenje. To se je poznalo tudi pri C. M. Družbi za Istro in pri češki Solski Matici. Klub temu so šle podružnice marljivo na delo in tudi občinstvo je storilo svojo narodno dolžnost. Na koncu govora se je spomnil prvomestnik onih članov, ki so tekom leta umrli — posebno na onih dobrotnikov Družbe, ki so se na smrtni postelji spomnili Družbe z volili, oziroma so njih sorodniki o priliki njih smrti položili večji dar — Družbi na oltar. Našel je precej lepo vrsto imen teh dobrotnikov, katerih spomin se bo v Družbi stalno ohranil. Trije največji dobrotniki preteklega leta so: Fabijanci: Košmelj in Babič. Skupščinarji so zaklicali pokojnikom »slava« in se dvignili s sedežev.

Pozdravi.

Na to se je priglasi k besedi Čeh Skala, ki je v krepkih besedah pozdravil skupščino v imenu češke Solske Matice in je pokazal na avstrijski sistem, ki dela nemške šole po Solunu, Carigradu in v Albaniji — svojim državljanom pa ne da niti toliko pravice, da bi si mogli doma sami za svoj denar postaviti šole za svojo mladino.

Za njim je pozdravil zborovanje zastopnik češkega učitelstva gosp. Skalicky. Opozarjal je na razmere na Dunaju — kjer je vlada zaprla češko šolo, ki je prava palača — češki otroci pa se morajo sedaj po 5—10 skupaj učiti kje v kakih sobah, po trgovinah itd. Po češkem vzdržuje vlada neko nemško šolo za pet nemških otrok — na tisoče čeških otrok pa je brez šol. Želi Družbi uspeha, ob enem pa tudi izpremembo sistema v Avstriji, da bo konec takim razmeram, da bo država, ki jo tvorijo lastni državljani, sama sebi t. j. državljanom skrbela za šolstvo. Burno ploskanje je pritrjevalo tem besedam.

Na to je pozdravil skupščino cand. iur. Kolar v imenu tržaškega akad. društva »Balkan«, v imenu celjskih akademikov pa iur. A. Radej. Za »Prosveto« in nar. rad. dijaštvo je pozdravil zborovanje cand. iur. Pekle. Opozarjal je na lanko »Obrambno razstavo«, letos se razstava izpopolnjuje in se prihodnje leto ob priliki skupščine zopet priredi. Priporočila skupščinarjem, da se spominjajo razstave in poskrbe za gradivo, ki je dokaz našega narodnega boja.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik »Družbe« prof. Šlebinger poda na to pregledno tajniško poročilo. Najlepši dogodek pret. leta je otvoritev šole pri Sv. Jakobu v Trstu. To je bil gotovo najlepši spomenik 25letnice Družbinega dela. Začelo se je v Trstu z majhnim števi-

lom, danes je v Družbinih šolah 1730 učencev. Država plačuje sedaj 15 učiteljskih sil. Otroških vrtec je v Trstu 8 in so prenapolnjeni. Družba ima sedaj 53 učnih sil. V njenih šolah je 2206 otrok (309 več nego lani) v 20 otroških vrtcih je 1486 otrok. Tako skrbi Družba za 3692 slovenskih otrok. — Podružnice po večini marljivo delujejo. Vseh članov je nad 18.000.

Na Kranjskem se je ustanovilo v zadnjih letih 45 novih podružnic. V zadnjem letu le ena (Zalog - Vevče), ki pa je pokazala izredne uspehe. Na Kranjskem je nad 8000 članov v podružnicah. Slabše je na Štajerskem. Tam je v 95. podružnicah 4800 članov. Na Koroškem je 9 podružnic. Na Goriškem so prirastle 4 nove marljive podružnice. Kraška vas Gabrovica kaže, kaj se da doseči med našim dobrim ljudstvom. Tam je vsaki peti človek član podružnice. Dve vasi na Goriškem sta dali več članov nego marsikatero gorenjsko mesto. Na Goriškem je sedaj 50 podružnic z 2800 člani. Trst in okolica imata 19 podružnic. V Istri so tri. Primorska in Kranjska imata prvenstvo v delu. Mariborski jubilej pa je kazal, da bo tudi na Štajerskem boljše. Letos je pristopilo 28 novih pokroviteljev, plačalo se je 75 novih obrambnih kamnov. Vseh pokroviteljev je 616. — Obrambnih kamnov je plačanih 724. Treba bo, da grede vrli cirilmetodarji vneto na delo za družbo.

Po tajnikovem poročilu se priglasi k besedi gospod Bajt, ki pravi, da bi bilo treba storiti vsa pota, ako se od strani občin delajo Družbi ovire pri zidavi novih šol. Prvomestnik pojasni, da se je to zgodilo, da so pa v Avstriji včasih tudi vsa pota — zaman.

Blagajnikovo poročilo.

Blagajnik notar Hudovernik je podal daljši pregled o »Družbinih« dohodkih in izdatkih. Dohodki so razmeroma padli. Računski listki in nar. listki so nesli manj nego lani. Podružnice so marljivo zbirale. Prvenstvo ima moška podružnica v Trstu, ki je sama dala čez 9000 K. Sploh je Trst sam mnogo prispeval. Štajerska je padla za par tisoč kron. Svoj primanjkljaj je Družba krila iz Karola Kotnikovega zaklada. **Poročam kaže 306.000 K stroškov. Od teh je kritih 146.000 kron, manjka še 160 tisoč, ki jih bo treba nabrati.** Blagajnik vabi vse na delo za Družbo.

Dr. Ravnhar predlaga kot preglednik odbornikom absolutorij. Sprejeto s ploskanjem.

Nasveti.

Gosp. posl. Ferluga svetuje, naj se porabi vsaka prilika v družbi, da se zbira za »Družbo«. Tudi igralci, tarokarji in drugi naj plačajo svoj del.

Gosp. Rebek svetuje, naj se pri vseh računih zahteva narodni kolek. Računi brez narodnega koleka naj se ne likvidirajo. (Z odobravanjem sprejeto.)

Volitve.

Nato so se vršile volitve in sicer z vzklikom. Izvoljena je bila lista, ki se je sestavila v nedeljo na posvetovanju delegatov, kakor smo včeraj poročali.

Veselica.

Zborovanje je bilo ob pol dveh končano, na to so šli skupščinarji na obed v domžalske narodne gostilne — potem pa se je vršila veselica na vrtu pri gosp. Kuharju. Bilo je prav veselo in živahno. Ob dveh so se pripeljali gostje iz Kamnika s kamniško »Liro«. Tudi avtomobil je pripeljal od vseh strani mnogo gostov. Kmalu je zavladala vesela zabava, ki je trajala do večera, ko so se skupščinarji odpeljali.

Ob sklepu kličemo tudi mi: Živele naše lepe Domžale in njih narodno ženstvo. Živele naša šolska Družba sv. Cirila in Metoda!

Ljubljana.

— **Žrtve klerikalizma.** F. Petrič, zastopnik Puntigamske pivovarne, je odpuščen iz službe. Vsakdo se še dobro spominja tega klerikalnega moža za časa volitev po Dolenjskem. Koliko se je on pehal in trudil naokrog za klerikalno stranko. Vozila sta se z Lončaričem v deželnem avtomobilu ter neumorno agitirala dan in noč za klerikalce. Pri tem je pa Petrič svojo službo zanemarljal. In ta služba ni bila malenkostna. Kajti v poletju je zaslužil mesečno na 2000 K. Imel je namreč od vsakega četrte hektolitra prodanega piva 50 v in pri tako veliki razprodaji piva je potem lahko tak lep zaslužek. Njemu so pa bili klerikalci več, kakor pa služba. Vzrok tega, da je mož odpuščen, je bil ta: Petrič je takim ljudem veliko kreditiral, ki niso nič imeli. Puntigamska pivovarna je pa pri njih veliko izgubila. Sedaj smo pa radevedni, ako ga bodo vzeli klerikalci v svojo službo. Klerikalci imajo

namreč svojo pivovarno v Feldkirchnu na Koroškem. Tam so iz Francoskega pregnani menihi ustanovili s svojim kapitalom pivovarno Sv. Antona. Ako so torej klerikalci pravični, ga lahko takoj sprejmejo v tisto službo. Ker mož je je zaradi njih prišel ob kruh.

— **»Slovenec« in Oražemovo zelje.** »Slovenec« je začel sedaj na vse moč priporočati to zelje. Samo tega nam pa častiti »Slovenec« ne pove, kdo da spravlja tisto zelje v sodce? Ali ga sam Joža Oražem spravlja, ali pa mu mogoče pri tem delu tudi kaj papež pomaga? Sedaj pa le po njem! Kdor poje eno porčilo tega zelja, deležnega papeževega žegna, ima 100 dni odpustka. Ako je s tem zeljem eno Podobnikovo klobaso, tedaj je 300 dni odpustka. Sodoc 100 kilogramov tega zelja in 10 kilogramov Podobnikovih klobas, tedaj je 100 let odpustka. Predprodajci Oražemovega zelja in Podobnikovih klobas, tem je pa podeljen odpustek kar za 1000 let. Tisti kristjani, ki bodo to uživali, imeli bodo že na tem svetu mala nebesa. Po smrti pa celo yelika. Naposled ako k tej pojedini pristavimo še en šefan Smoletovega »ta grenkega« imamo kar celo »volhce« brez godca. Ali tudi ta ni daleč. Zakaj tamburaš Knoll je takof povsod zraven kjer ga treba ni. Da, da, vse je na katoliški podlagi!

— **Napredno politično gospodarsko in izobraževalno društvo za Moste** ima danes svojo sejo pri Joškotu na Selu.

— **Ilirija (rez): Croatia (Zagreb) 3:3.** Včeraj smo mogli po daljšem času pozdraviti na našem terišču zopet goste iz Zagreba. »Croatia« je mlado društvo, ki pa razpolaga s precej čilim moštvom. Naravno je, da so imeli gostje precej upa na zmago, vkljub temu pa je ostal izid neodločen. Naše drugo moštvo se je izkazalo. Pisalo se je o njem že več laskavih besedi, kar tudi zasluži. Vztrajnost v polju, odločnost v napadu, nepopustljivost v obrambi — vse to vodi do uspeha. Pri Hrvatih je obramba izborna delovala, posebno levi bez. Igra je bila cel čas živahna in napeta. Ko so Hrvatje šli nekoliko predaleč v svojem napadanju (ostrost je pri zagrebških društvih precej domača lastnost) je občinstvo z živživi kazalo, da ne mara take tekme. Tako se je igra končala s 3:3.

— **Nedeljski izlet Slovenskega pevskega društva »Ljubljanski Zvon«** v Kamnik se je izvrstno obnesel. Gniljiv je bil obisk groba pesnika A. Medveda, nad vse izboren popoldanski koncert. Vrli pevci in pevke »Ljubljanskega Zvona« so morali več točk ponavljati. Uspeh presenetljiv, navdušenje mnogobrojnih poslušalcev velikansko.

— **Bogatini odledajo revnejšim slojem kruh.** Ako se dandanes obrnemo kamorkoli naokrog, povsod vidimo, da je to resnica. Tukaj samo nek slučaj. Bogatega T. Lukmanna hčerka Irma Lukmann je tudi učiteljica. Ona poučuje v šoli na Vrtači. Ali je tej učiteljici potrebno, da si na ta način kruh služi? S tem pa odjeda kruh kakih v resnici potrebnih oseb. Tudi en sin tega Lukmanna je inženir pri deželni vladi. Ali je tudi temu potreba si kruha iskati po službah? Ko je vendar mnogo v resnici potrebnih ljudi! Takih, ki se samo od službe živijo. T. Lukmann, oče gori imenovanih, je pa kapitalist, kateri je prav dobro denarno podkovan. Se celo med odlični Nemci je splošna nevolja zaradi take lakomnosti. In takih slučajev je pri nas na stotine in stotine. Nimamo pa nobenega človeka, da bi se tem razmeram vendar že enkrat zoperstavil.

— **Zaročenci.** Ta sijajni film se predvaja še danes in jutri. Naj nihče ne zamudi si ogledati ta umotvor. Popraševanje za prostore je veliko in se priporoča vstopnice poprej kupiti. Jutri senzacijska Nordisk veseloigra »Pompadour«. V soboto »Kdo je storilec«. Kriminalni roman v 4 dejanjih.

Atentat na Završnico.

Znano je, da je c. kr. poljedelsko ministrstvo ustavilo dela pri klerikalni deževni električni centrali na Završnici in sicer kakor poroča »Slovenec« vsled hujšanja slovenskih liberalcev. Ker se kranjski deželni odbor, zavedajoč se svoje moči, ne ukloni tej zapovedi in klerikalci še vedno nekaj brkljajo na Završnici, so — kakor piše sobotni »Slovenec« — liberalci po vzorcu svojih portugalskih bratcev zasnovali uprav pekleniški anarhistični načrt, kako bi uničili električno na Završnici in z njo vred vso klerikalno stranko. Hvala bogu, da se jim načrt ni popolnoma posrečil! Na Završnici so namreč postavili klerikalci tudi eno barako za shrambo lopat in krampov. Tudi so napravili nekako vzpenjačo za spravlanje kamna s hriba v dolino. Ta vzpenjača

žudež klerikalne tenike — je bila tako umetno narejena, da je s kamnjenim obložen voziček, ki je tekel s hriba navzdol, obenem vlekel na vrvi navezan prazen voziček navzgor. Kakor je poročal sobotni »Slovenec«, so liberalci izvršili na ti važni deželni napravi atentat in so zažgali barako, ki je — ker je bila lesena — tudi skoro popolnoma pogorela; tudi so narezali vrvi, na kateri je bil navezan voziček, vsled česar se je vrv utrgala in bi bil voziček vsakega, na kogar bi bil padel, gotovo ubil. Že sobotni »Slovenec« ve povedati, da so to nečuvno hudodelstvo zakrivil liberalci. Mi pa v tej zadevi vemo še več in povemo »Slovenec« na uho sledeče: Izvrševalni odbor liberalne stranke je nedavno v tajni nočni seji, spoznavši, da je vsa moč klerikalcev obešena na tistem štriku in vsa njihova veljava spravljena v tisti baraki, soglasno odobril ta hudidev načrt in je tudi vse potrebno ukrenil za njega takojšnje izvršitev. Dognano je, da se je dr. Triller oni večer pripeljal na Žerovnico in je v kritičnem času v mraku sumljivo stikal okoli omenjene barake. Tudi se je posrečilo dognati, da je imel seboj žepni nožič in Ciril-Metodvje vžigalice. Hudo zapleten v to afero pa je tudi dr. Tavčar. Gre za to, da je tudi on osebo pomagal pri izvršitvi atentata! Vso zadevo imajo že zadržani v rokah. Krivci ne uidejo za službeni ostri kazni, dr. Tavčar in dr. Triller bosta pa obešena! — Več bo o tej stvari poročal »Slovenec«, vesolno glasilo vseh esesov in mi pristavljamo le še to: Vse je minljivo na svetu, tudi štriki in barake, samo oslarije, ki jih izkuha »Slovenec«, so neminljive.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Boji ob srbsko-albanski meji.

Na srbsko - albanski meji so se vršili te dni resni boji med srbskimi četami in arnavtskimi razbojniki, ki so podpirani od zunaj in napadajo srbsko ozemlje. Seveda so bili arnavtski razbojniki tepeni, ker srbska armada, ki je bila kos turški in bolgarski armadi, bo vedno kos tudi arnavtskim razbojnikom, ali ti napadi rodijo lahko dalekosežne posledice, ker Srbija jih ne bo trpela in njena armada se ne bo omejevala na odbijanje arnavtskih čet od srbske meje, temveč bo vdrla na samo ozemlje novopečene arnavtske »države«.

Resnost položaja je razvidna iz naših brzojavk, ki jih priobčujemo v naslednjem:

BOJI Z ARNAVTSKIMI ROPARJI.

Belgrad, 8. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevno«.) O najnovejših napadih arnavtskih roparskih čet javljajo iz Djakovice, da so bili Arnavti popolnoma poraženi in so se umaknili daleč v notranost Albanije, medpotoma so pa požgali več vasi.

Srbi so preganjali arnavtske roparje do same albanske meje. Vznenmirjenost obmejnega prebivalstva se je zmanjšala, ko je izprevidelo, da ima v srbski armadi dobrega in sigurnega zaščitnika. Arnavtski plemenski glavar Bajram Čur, ki je imel priti napadalcem na pomoč, se je v zadnjem hipu premislil in se umaknil.

ARNAVTI MORIJO IZ ZASEDE.

Belgrad, 8. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevno«.) Zadnje dni so zakrivil Arnavti več zločinov. Pred desetimi dnevi je izginil tajnik Gorožupske občine Kojović. Pred štirimi dnevi sta dva katoliška Arnavta ubila med Djakovico in Prizrenom srbskega političnega uradnika Štefanovića, ki je bil povabljen na kosilo v arnavtsko hišo, ali ko je prihajal v hišo, je bil ubit, potem so pa vsi katoliški Arnavti zbežali iz vasi.

Preiskava je dognala, da so taki zločini dogovorjeni in sistematični. Zapaža se, da katoliško arnavtsko prebivalstvo ni v zadostni meri razoroženo, posebno ne v krajih, ki jih drži zasedene črnogorsko vojaštvo.

ENERGIČNI KORAKI SRBSKE VLADE PROTI ARNAVTOV.

Belgrad, 8. septembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevno«.) Radi

arnavtskih napadov vložil srbska vlada protest pri velikih silah in ako vseeno ne nastane mir bo primorana prekorati srbska armada albansko mejo in kaznovati zločince.

Proti albanski meji bo morala Srbija pomnožiti število vojaštva in orožništva.

DRINOPOLSKI VIJALET PROGLASIL NEODVISNOST.

Carigrad, 9. septembra. Mohamedansko prebivalstvo iz Gomildžinskega okraja je proklamiralo neodvisnost in postavilo provizorično vlado.

Carigrad, 9. septembra. Proklamacija neodvisnosti se razteza čez celi Drinopoljski vilajet. Šef provizorične vlade se je podal v Drinopolje, kjer je francoskemu konzulu izjavil, da se bo prebivalstvo borilo do skrajnosti proti bolgarskem gospodstvu.

Carigrad, 9. septembra. Prebivalstvo iz Gumeldžine, Dedeagača, Ksanti Kirdžali, Košitavak, je proklamiralo neodvisnost in sporočilo svoj sklep listom, vladi in poslaniškom z utemeljevanjem, da jih je k temu navedlo poraba mošej za cerkve, nasilno spreobračanje mohamedanov; posiljevanje žena in deklic; grozovitosti Bolgarov. Izjavilo je, da se bo skupno z Grki borilo za svobodo in neodvisnost, da ne pridejo pod Bolgare. Nazadnje izražajo upanje, da jih porta ne zapusti.

TUDI NA DALJNEM VZHODU KONFLIKT.

Tokio, 9. septembra. Kljub policijski prepovedi se vršeče javno zborovanje je pozvalo vlado, da takoj mobilizira vsled dogodkov v Nankingu.

Tokio, 9. septembra. Japonska vlada je sklenila odposlati dve vojni ladji v kitajsko vodovje.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Zahvala.

»Prvi češki« splošni delniški družbi za zavarovanja na življenje v Pragi.

Tem potom Vam izražam svojo živo hvaležnost, da ste mi tako hitro in sploh brez najmanjšega zadržka izplačali celih 10.000 K zavarovane vsote, po smrti mojega pokojnega soproga g. Josipa Vatočca, ki je bil pri Vas zavarovan na življenje. Izražam Vam to svolo hvaležnost tem raje, ker ni bil pokojnik zavarovan pri Vas, ko samo šele dve leti in pol. Zagotavljam Vas, da bom prav rada priporočala Vaš človekoljubni zavod povsod, kjerkoli mi bo dana kaka prilika.

Trst, dne 1 septembra 1913.
IVANA VATOVEC, l. r.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla v 29. letu svoje starosti

Mici Podkrajšek roj. Kastelic
inženirjeva soproga.

Pogreb drage pokojnice bo danes, v torek, dne 9. septembra ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 8. septembra 1913.

Žalujoča rodbina Kastelic.

Oglejte si

pred nakupom izgotovljene obleke, sukna in pelerine za odraslo in

:: šolsko mladino ::

v trgovini

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo štey. 3 — zraven škofije — nasproti gostilne „Pri Sokolu“.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašilih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Spretna šivilja želi službe pri boljši šivilji izven Ljubljane. Ponudbe »Šivilja«, »Prva anončna pisarna«. 822—3

Dijaki ali dijakinja se sprejemajo na hrano in stanovanje. Klavir na razpolago. Poizve se: Stari trg štey. 22, II. nadstr. 795—2

Gospod išče v Sp. Šiški hrano in stanovanje, evetualno samo hrano. Ponudbe pod »Sp. Šiška«. »Prva anončna pisarna«. 812—2

Majhno sobico se išče za takoj za eno osebo v Ljubljani ali v bližini. Pojasnila se blagovolijo oddati v »Prvi anončni pisarni«.

Carlo Marcuzzi

Trst, via S. Lazzaro 12.
Delavnica kirurških instrumentov, ortopedičnih aparatov, prs, umetnih rok in nog, trebušnih, športnih in bolniških pasov za popek, suspensorjev, mesečnih podvez za dame in vse bolniške potreščine.

Prva delavnica

v Ljubljani za popravila
vseh vrst čevljev
Hitra in trpežna izvršitev po nizki ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Laška kuhinja

v Ljubljani.
Od danes naprej se dobe vsak dan
sveže morske ribe
in najboljše vino **Teran** iz deželne kleti **Parento**.

Dr. Ivan Jenko
zopet ordinira.

Žganjarna
F. Pečenko
se je zopet odprla
v ulici Scala Belvedere št. 1
(prihod iz ulice Miramar).
Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenj. občinstvu.

Popolni šivalni stroj je le
„Singerjev“
Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastopnikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Kranj, Glavni trg 119, Novomesto lekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

Ravnokar so dospeli najnovejši jesenski in zimski

pariški modeli

damskih kostumov in paletov, kateri se ne bodo razstavili v izložbi ter se samo na izrecno zahtevo pokažejo odjemalcem.

Nadalje priporočam največjo izbiro paletov in kostumov za dame in deklice, oblek in površnikov za gospode in dečke ter šolsko mladino. Dalje pelerin in otročjih oblek po priznanih nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogateti le s srečko! **Turška srečka** je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobiki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. okt. 1913.
1 turška srečka in 1 srečka italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 kron.

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Ceške industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.
Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

3 v Ljubljani, Židovska ulica 3

Prodaja

radi pozne sezije po zelo znižani ceni
slamnike za dame in deklice.

Modni salon
STUCHLY-MASCHKE
: Žalni klobuki vedno v zalogi. :

3 v Ljubljani, Židovska ulica 3

VSE
na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih vpeljene

šolske knjige

so v predpisani izdaji vedno in v veliki izberi v knjigarni in trgovini z muzikalijami

Kleinmayer & Bamberg
LJUBLJANA,
: Kongresni trg štey. 2 za dobiti. :
Seznami šolskih knjig se oddajajo zastonj.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432.56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695.77.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani
Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte